

Gürcistan Ekonomisi – 2024

Aralık 2024'te reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) büyüme oranı, bir önceki yılın aynı ayına göre %6,7 olarak tahmin edildi. Ocak-Aralık 2024 dönemi için ortalama reel GSYH büyüme oranı ise %9,5 olarak gerçekleşti.

- Aralık 2024'te, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla finans ve sigorta faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, ulaşım ve depolama, ticaret, bilgi ve iletişim alanları reel büyümeye önemli katkı sağladı. **Buna karşılık, imalat sanayi gerileme yaşadı.** Mükellef cirosundaki yıllık büyüme oranı, Aralık ayında %10,1 olarak gerçekleşti. Bu gösterge, ekonomik büyümenin hızlı tahmininde kullanılan bir gösterge olup, ekonomideki büyüme eğiliminin sürdürüğüne işaret etmektedir.

Dördüncü Çeyrekte Yıllık Enflasyon %2'nin Altında Kaldı:

- Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki aya göre %0,7 oranında artarken, Aralık 2024 itibarıyla yıllık enflasyon %1,9 olarak gerçekleşti ve Merkez Bankası'nın %3,0'lık hedefinin altında kaldı. Enflasyonun hedefe yakın seviyelerde korunması, büyük ölçüde iç ekonomik faktörlerle belirlenmiştir. Yurtiçinde üretilen mal ve hizmetlerin fiyatları, görece yavaş bir hızda artmakta olup, uzun vadeli enflasyon beklentilerini en iyi yansıtan kalemler olarak öne çıkmaktadır. 2024 yılında ekonomik faaliyet güçlü seyretnmiştir. Büyüme, büyük ölçüde ekonominin potansiyel üretim seviyesindeki artıştan kaynaklanmış, bu da toplam talep kaynaklı enflasyon baskılarını hafifletmiştir. Dış etkenler arasında, yakıt fiyatlarındaki düşüş, enflasyonun geçen yıla kıyasla daha düşük gerçekleşmesine katkı sağlamıştır.
- Yıllık çekirdek enflasyon* %2,3, tütün hariç** çekirdek enflasyon ise yine %2,3 olarak gerçekleşti. Bu oranlar, manşet enflasyonun üzerinde seyretnmiştir.
- Yıllık enflasyon dağılımında:
 - ✓ Gıda ve alkolsüz içecekler kaleminde fiyatlar yıllık bazda %3,6 artarken, bu grup 1,18 yüzde puanla yıllık enflasyona en yüksek katkısı sundu. Bu grup içinde fiyat artışı görülen alt kalemler şunlardır: Sebzeler: %15,7, yağlar ve katı yağlar: %10,1, kahve, çay ve kakao: %8,8, şeker, reçel, bal, çikolata ve şekerlemeler: %6,9, maden suları, gazlı içecekler, meyve ve sebze suları: %5,5, balık: %4,8, et: %1,3, ekmek ve tahıllar: %0,3. Buna karşılık, meyve ve üzüm fiyatları %0,7 oranında düştü, süt, peynir ve yumurta fiyatları ise %0,6 oranında azaldı.
 - ✓ Alkollü içecekler ve tütün ürünleri grubunda fiyatlar %5,9 oranında yükselerek yıllık enflasyona 0,4 yüzde puan katkı sağladı.
 - ✓ İletişim sektörü, fiyatların %12,7 oranında gerilemesiyle en yüksek negatif katkısı yaptı ve yıllık enflasyonu 0,47 yüzde puan düşürdü.
- Yurtiçi ÜFE, Aralık 2023'e göre %4,6 oranında arttı. İmalat ürünleri için DPPI, yıllık bazda %2,3 artarken, bu alt kalem genel DPPI değişimine %1,8 katkı sundu. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün DPPI üzerindeki katkısı 2,2 yüzde puan oldu.

- Madencilik ve taş ocakçılığı ürünleri için yıllık DPPI artışı %10,1 olup, 0,3 yüzde puanlık katkı sağladı.
- İthalat Fiyat Endeksi, 2023 yılına göre %3,1 oranında artış gösterdi.

* Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içecekler, enerji, düzenlemeye tabi tarifeler ve ulaştırma (belirli tarifeler) kalemleri hariç tutularak hesaplanır.

**Çekirdek enflasyon, tüketici sepetinden gıda ve alkolsüz içecekler, tütün, enerji, düzenlenmiş tarifeler ve ulaştırma (özel tarifeler) çıkarılarak hesaplanmıştır.

Dış Ticaret Hem İthalat Hem de İhracat Kaynaklı Genişledi:

- 2024 yılında Gürcistan'ın dış ticaret hacmi yıllık bazda %8,3 artarak 23.484,7 milyon USD'ye ulaştı.
- İhracat, yıllık %7,8 artışla 6.560,4 milyon USD seviyesine yükselirken; ithalat, %8,1 artarak 16.868,7 milyon USD oldu.
- Bu dönemde dış ticaret açığı yıllık %8,9 artarak 10.364,0 milyon USD'ye yükseldi. Dış ticaret hacmi içindeki payı %61,2 olarak gerçekleşti (2023 Ocak-Aralık: %43,9).
- AB ülkelerine ihracat, 2023'ün aynı dönemine göre %18,6 azalarak 573,5 milyon USD oldu ve toplam ihracatın %8,7'sini oluşturdu. AB ülkelerinden ithalat ise %20,3 artışla 4.605,9 milyon USD'ye yükseldi ve toplam ithalatın %27,2'sine denk geldi.
- BDT ülkelerine ihracat yıllık %12,7 artışla 4.527,2 milyon USD oldu ve toplam ihracatın %69,0'ını oluşturdu. BDT ülkelerinden ithalat ise %0,1 artarak 3.301,8 milyon USD seviyesinde gerçekleşti; bu da toplam ithalatın %19,5'ine karşılık geldi.
- İhracat pazarında yoğunlaşma oldukça yüksek: En çok ihracat yapılan ilk beş ülkenin toplam ihracattaki payı %63,6 oldu. İlk üç ülke: Kırgızistan (%19,6), Kazakistan (%13,1), Azerbaycan (%11,0).
- İthalatta ilk beş ortak, toplam ithalatın %56,9'unu oluşturdu. En büyük ithalat ortakları: Türkiye (%16,4), ABD (%12,2), Rusya (%10,9).

2024'te Perakende ve Ticari Kredilerde Büyüme* Gerçekleşti:**

- Aralık 2024 itibarıyla ticari bankaların toplam aktifleri yıllık bazda yaklaşık %19,6 artarak 95,7 milyar GEL seviyesine ulaştı.
- Toplam kredi portföyü %17,0 artışla 62,2 milyar GEL oldu. Tüketici kredileri, yıllık bazda %24,2 artarak 12,1 milyar GEL'e ulaştı.
- Ticari kredi portföyü, yıllık %17,8 artışla 28,5 milyar GEL oldu. En büyük artış şu sektörlerde görüldü: Ticaret ve hizmetler (%23,4↑), inşaat (%25,2↑), imalat sanayi (%13,0↑).

- Takipteki kredilerin toplam kredilere oranı, geçen yılın sonuna göre 0,01 yüzde puan azalarak %1,47 seviyesine geriledi.
- Finans dışı kesimin (bireyler ve tüzel kişiler) mevduat portföyü, kredilerle paralel şekilde %13,4 artarak 58,3 milyar GEL seviyesine ulaştı. Bireysel ve tüzel kişilere ait mevduat artışının başlıca itici gücü vadesiz ve vadeli mevduatlar oldu. Yerleşik bireylerin mevduatları %13,0, yerleşik tüzel kişilerin mevduatları %13,4 oranında arttı. Yerleşik olmayanların mevduatları ise %14,5 oranında büyüdü.
- Mevduat dolarizasyon oranı, toplamda %54,0 oldu (2023 Aralık: %51,7). Bireysel mevduatlarda dolarizasyon %66,2 (2023 Aralık: %65,3), tüzel kişi mevduatlarında ise %40,5 (2023 Aralık: %36,8) seviyesinde gerçekleşti.
- Sektörün aktif kârlılığı (ROA) %4,3 (2023 Aralık: %4,2), öz kaynak kârlılığı (ROE) ise %25,2 (2023 Aralık: %26,5) seviyesinde gerçekleşti.

***Bu bölümde yer alan kredi, mevduat büyüme oranları ve dolarizasyon oranları, döviz kuru değişimlerinden arındırılmıştır.

NBG, 29 Ocak 2025 tarihli PPK toplantısında politika faizini %8,00 seviyesinde sabit tuttu:

- Gürcistan Merkez Bankası (NBG), para politikası faiz oranını (yeniden finansman faizi) değiştirmeyerek %8 seviyesinde sabit bıraktı.
- NBG'nin etkin para politikası çerçevesinde zamanında sıkılaştırma ve kademeli normalleşme adımları, uzun vadeli enflasyon beklentilerinin istikrar kazanmasına katkı sağladı.
- NBG'ye göre, güçlü ekonomik büyüme, esas olarak ekonominin potansiyel üretim seviyesindeki artıştan kaynaklanmakta olup, bu durum güçlü talep kaynaklı enflasyonist baskıları hafifletmiştir.
- Banka ayrıca, akaryakıt fiyatlarındaki düşüşün enflasyonun gerilemesine katkı sağladığını, ancak uluslararası gıda fiyatlarının yüksek seyretmesinin Aralık ayında enflasyonda hafif bir artışa neden olduğunu vurguladı. NBG, belirsizliklerin azalması ve küresel piyasaların istikrarını koruması durumunda, 2025'in başlarında enflasyonun %3 hedefine yakın seyretmesinin beklendiğini açıkladı.
- Bu çerçevede NBG, mevcut belirsizlik ortamında temkinli bir yaklaşım benimseyerek politika faizini %8 seviyesinde sabit tuttu. Risklerin azalmasıyla birlikte, politika faizinin kademeli olarak %7 seviyesine doğru normalleşeceği öngörülmektedir.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

